Taastamine kavandamine & taastamineTudusoo kaitsealal

Jüri-Ott Salm, Eestimaa Looduse Fond

6.11.2026

@WaterLANDS_EU @WaterLANDS www.waterlands.eu

Projekti WaterLANDS (nr 101036484) rahastab Euroopa Liidu Horizon 2020 uuringute ja innovatsiooni programm. Esitatud teave kajastab autorite vaateid ja Euroopa Komisjon selle eest ei vastuta.

Punasoo

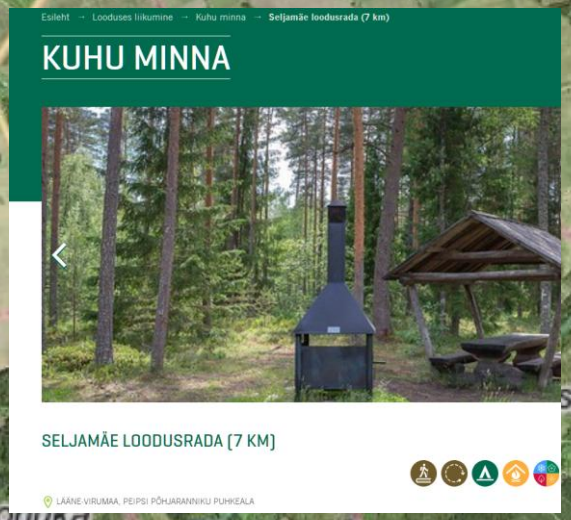
Obja

Tammiku

Tudu

sivere

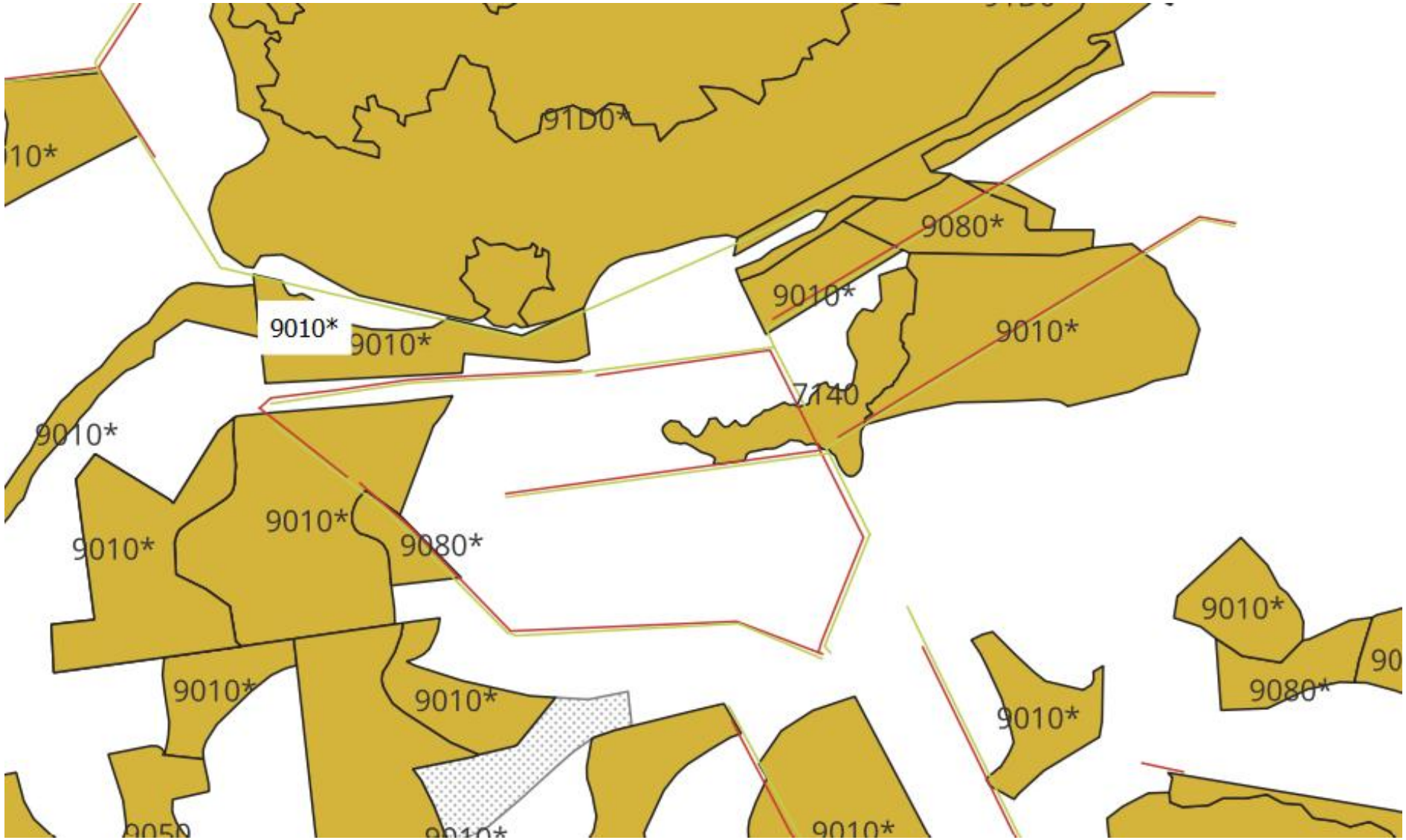
Maa- ja Ruumiamet

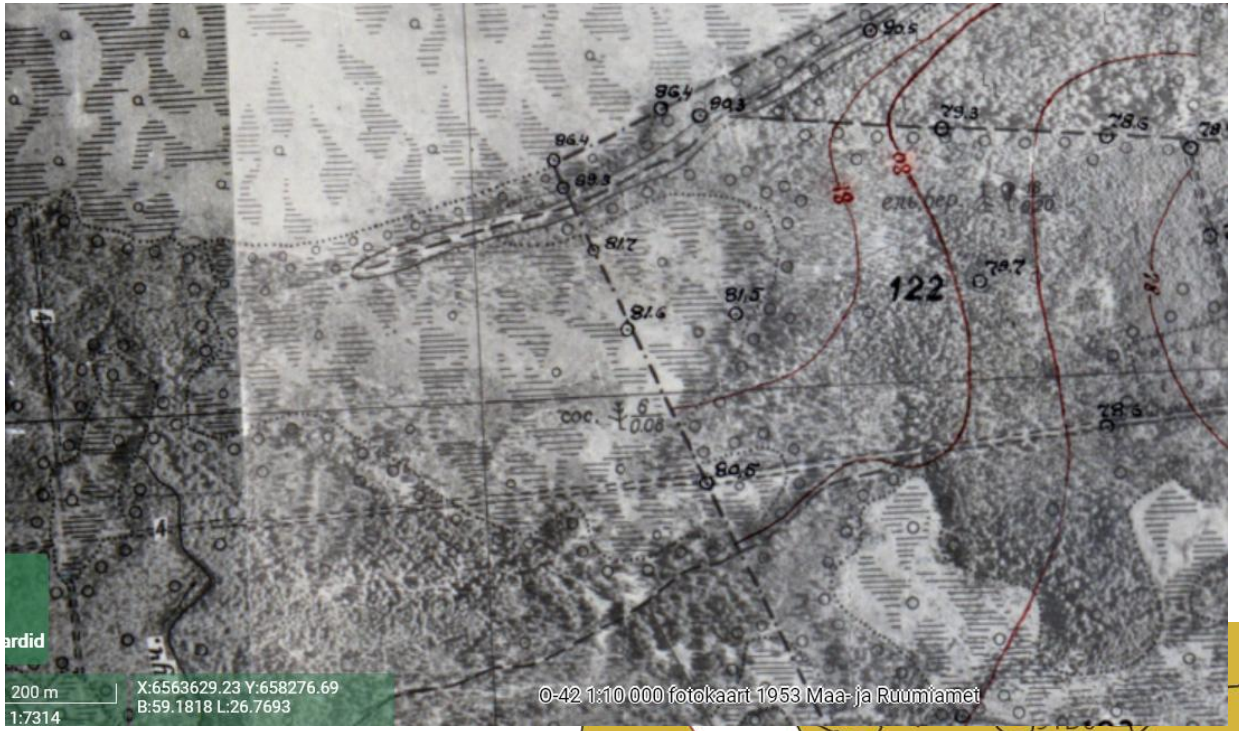

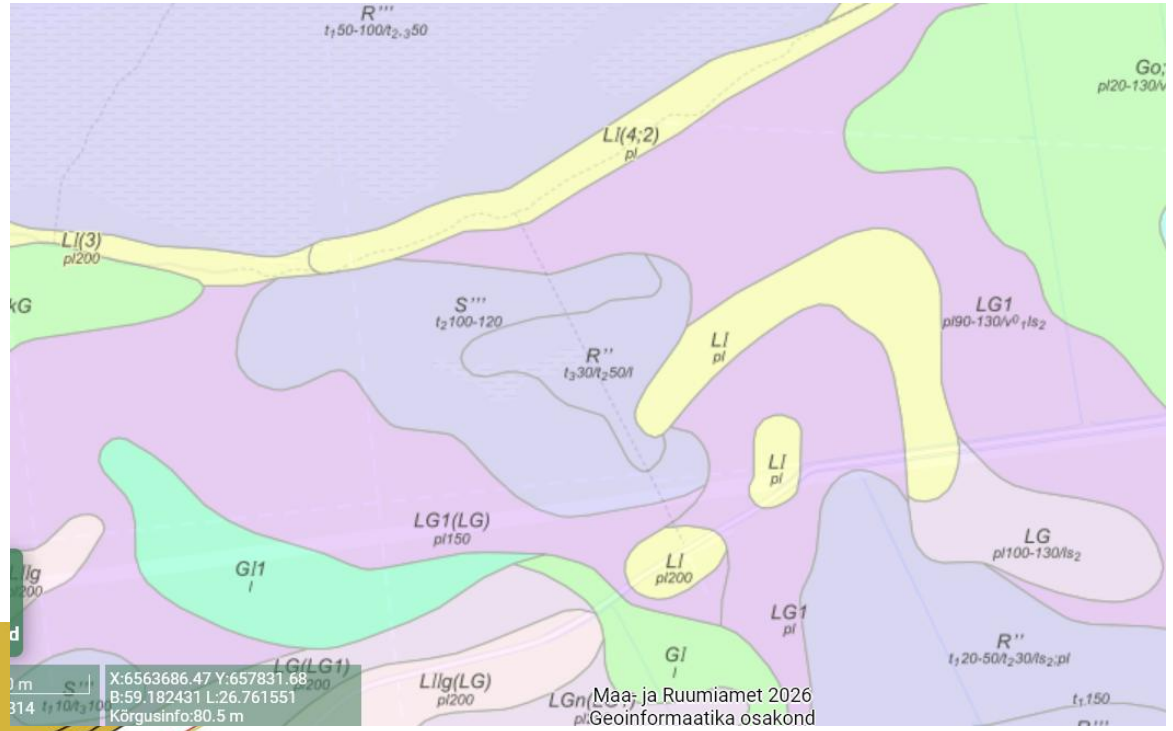

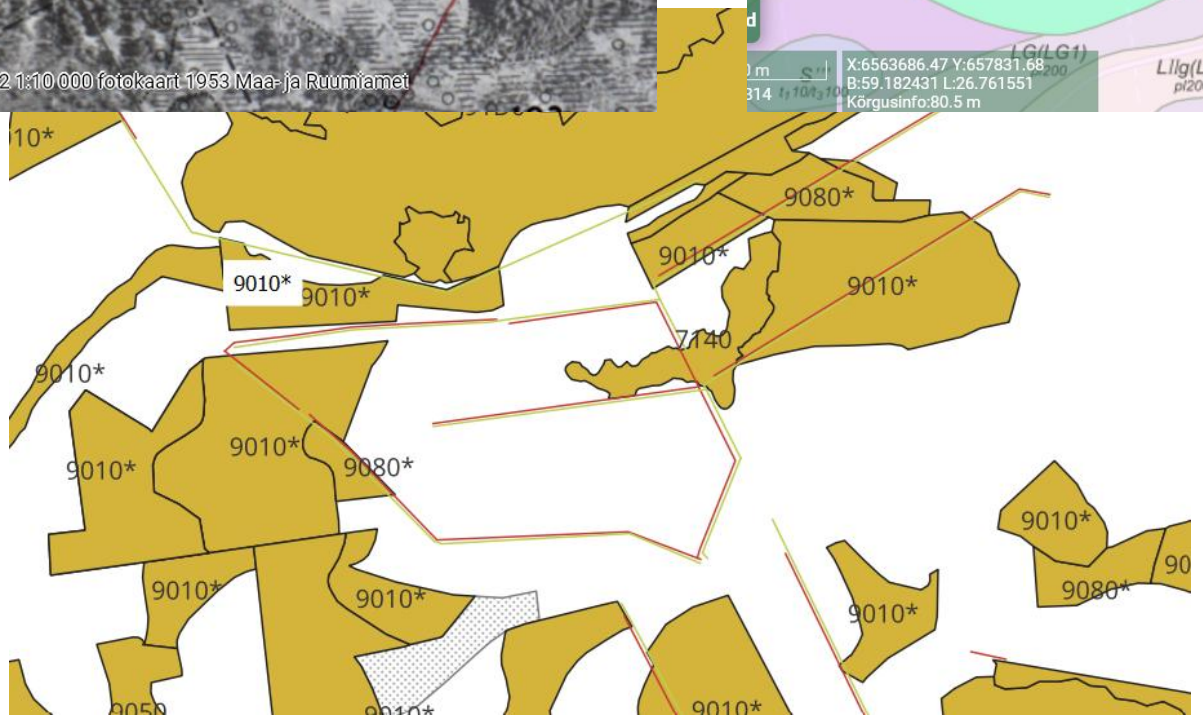

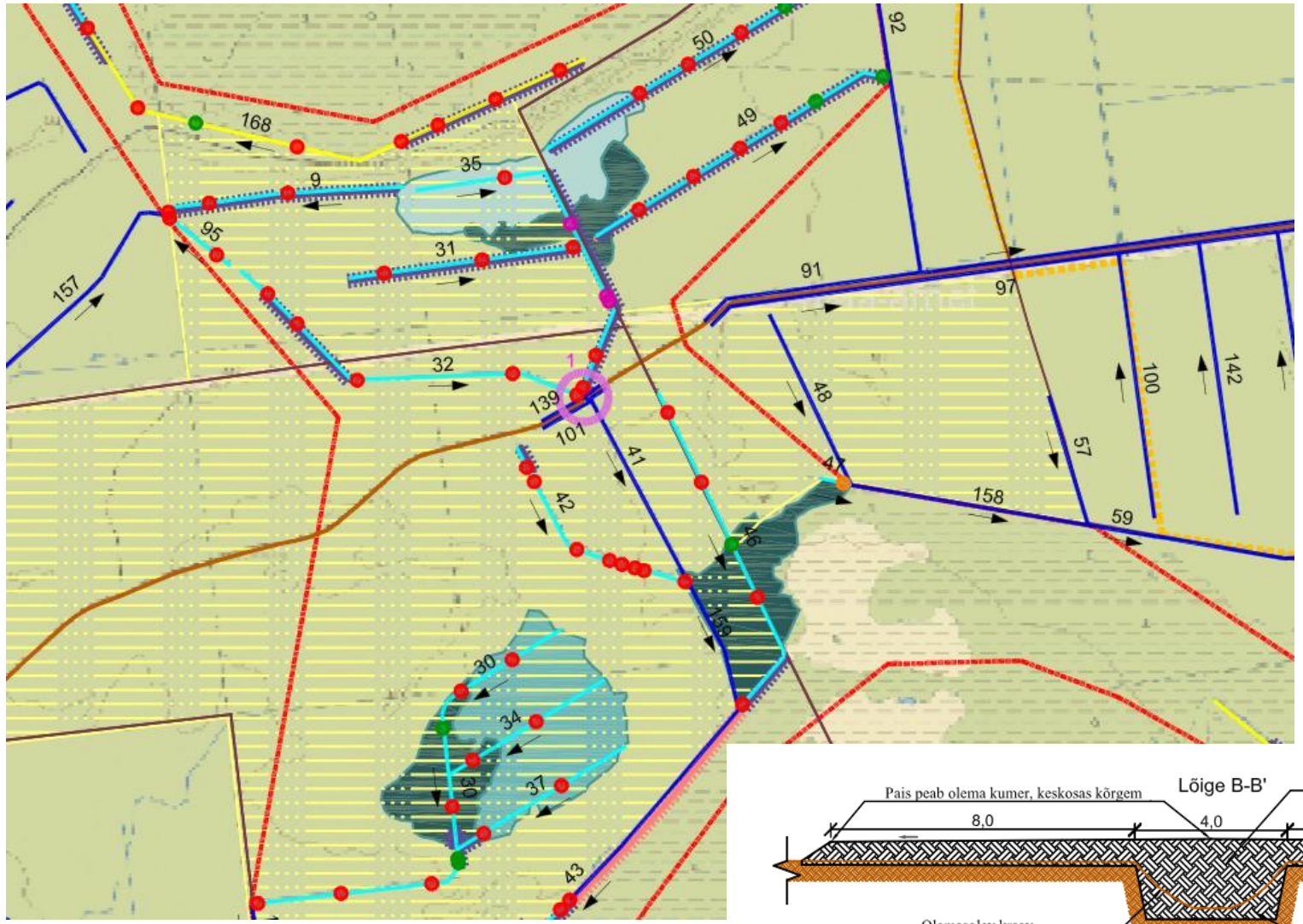
Maa- ja ruumiamet 2016-07-20 LINK

91D0*
9080*
9010*
9010*
9010*
9010*
9010*
9010*
9080*
9010*
9010*
9010*
9010*
9080*
9010*

122
200 m
1:7314
X:6563629.23 Y:658276.69
B:59.1818 L:26.7693
0-42 1:10 000 fotokaart 1953 Maa- ja Ruumiamet

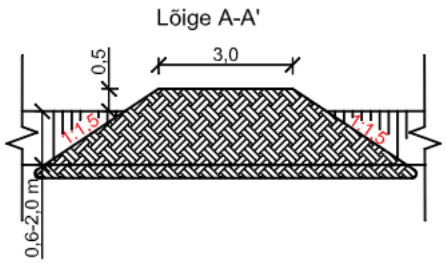

X:6563686.47 Y:657831.68
B:59.182431 L:26.761551
Kõrgusinfo:80.5 m
Maa- ja Ruumiamet 2026
Geoinformaatika osakond

9080*
9010*
9010*
9010*
9010*
9010*
9010*
9010*
9080*
9010*
9010*
9010*
9080*
9010*

168
9
35
95
31
157
32
139
101
41
42
46
158
30
34
37
43
50
92
49
91
97
48
47
57
100
142
59

Lõige B-B'
Pais peab olema kumer, keskosas kõrgem
Turvas
8,0
4,0
8,0
Olemasolev kraav
Paisu aluse süvendamine ≥ 0,2 m

Lõige A-A'
3,0
0,5
1:1,5
1:1,5
0,6-2,0 m

A'

Suletud kraav paisuga. Foto: J.-O. Salm

Taastatud ala muutumine ajas

WaterLANDS

E. Soomets-Alver, Tartu Ülikool

Maa- ja ruumiamet. 2023-05-09 LINK

Fotod: P. Pungas-Kohv 2026

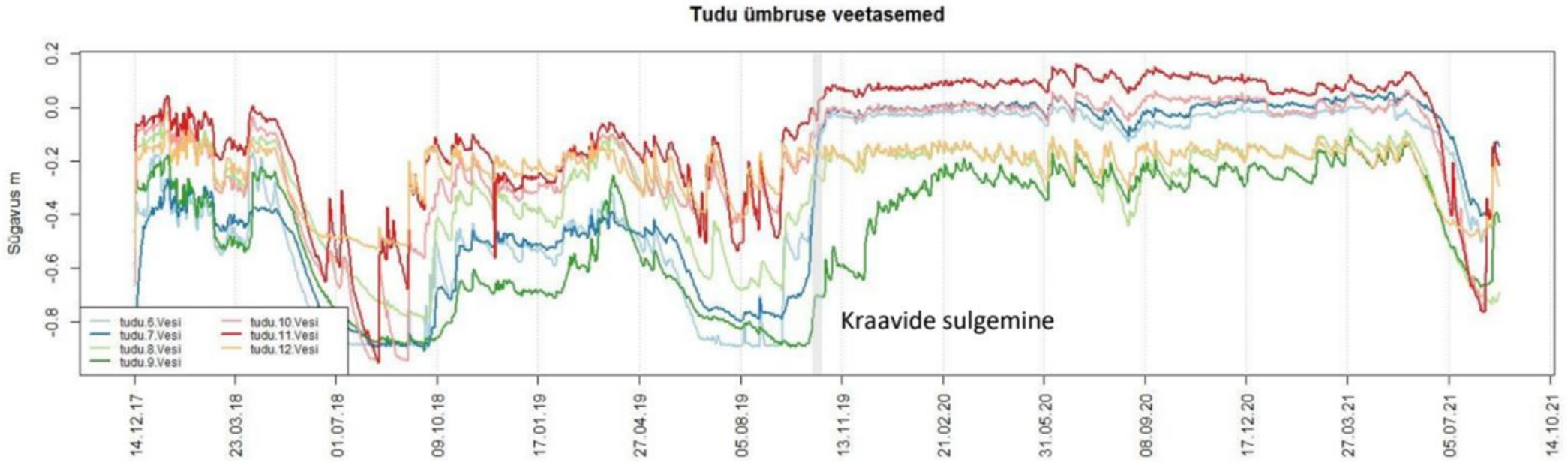

https://elfond.ee/waterlands/miks-taastada/aegrida

Ülevoolupais. Foto: J.-O. Salm

Veeseire tulemused

SOODE TAASTAMINE: SENISED KOGEMUSED TEGULOO "SOODE KAITSE JA TAASTAMINE" NÄITEL

KÄSIRAAMAT

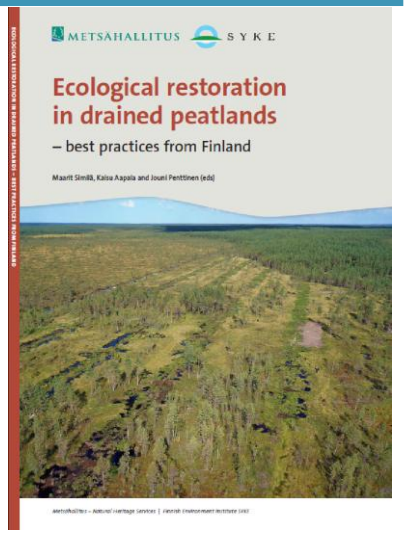

JÜRI-OTT SALM, LIINA REMM, MARILIIS HALJASORG, EDGAR KAROFELD, KAUPO KOHV, MARKO KOHV, ANN KRAUT, LEEVI KRUMM, MART MERISTE, LAURA ORO, PIRET PUNGAS-KOHV, URMAS SELLIS, KAAREL SIKK

EESTI SOOD, TARTU 2021

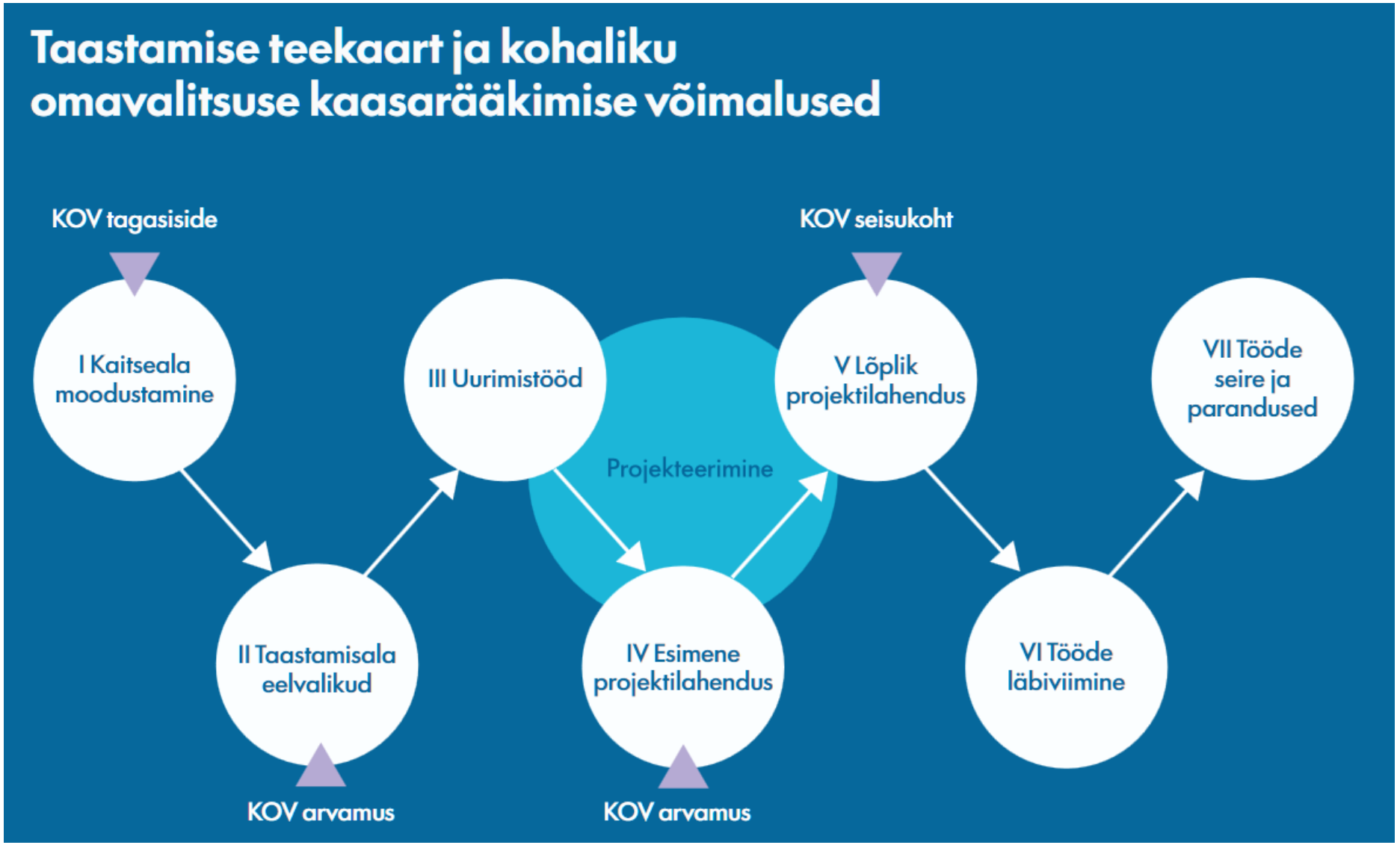
SISUKORD

Sisukord	3
Eessõna	4
Mõned näited, kuidas läheb soodega seotud liikidel	5
Olemasolevaid väärtusi arvestav taastamine	8
Sihtkoosluste määramine, sihtliikide valimine	8
Taastataval alal olevate loodusväärtuste arvestamine: riskiliigid	9
Sihtliikide seire tulemused	14
Kultuuripärand soodes	20
Soopärandi liigitus ja andmeallikad	21
Meetodid soopärandi käsitlemisel selles teguloos	23
(Soode) taastamise mõju kultuuripärandile ja pärandi mõju taastamisele ehk Miks on vaja pärandispetsialisti	25
Tähelepanekud, millega järgmist tegulugu koostades arvestada	26
Arheoloogia kogemus	28
Soode taastamisega seotud (õppe)materjalid	32
Kui läheks ikkagi õue	34
Kommunikatsiooni roll soode taastamisel	38
Raiete kavandamine soode taastamisel	40
Tähelepanekud projekteerimise ja kopatööde kohta	45
Projekteerimine	45
Kopatööd	45
Masinatega rajatavate paisude tüüpjoonised	53
Kogemused Palasi jääksoo korrastamisel teostatud turbasambla ja põlevkivituha laotamisest	56
Taastamistööde maksumus	63
Soode kuivendamise ja taastamise mõju kasvuhoonegaaside emissioonile ning taastamistööde süsiniku jalajälg	65
Hoiame taastuval sool silma peal!	68
Ökosüsteemi teenused	72
Summary	83

https://julkaisut.metsa.fi/wp-content/uploads/sites/2/2021/02/ecolres-peatlands-1.pdf

Taastamise teekaart ja kohaliku omavalitsuse kaasarääkimise võimalused

WaterLANDS

AITÄH!

Jüri-Ott Salm
ELFi märgalade programmi koordinaator
jott@elfond.ee

EESTIMAA LOODUSE FOND

@WaterLANDS_EU @WaterLANDS www.waterlands.eu

Projekti WaterLANDS (nr 101036484) rahastab Euroopa Liidu Horizon 2020 uuringute ja innovatsiooni programm. Esitatud teave kajastab autorite vaateid ja Euroopa Komisjon selle eest ei vastuta.